

Regioonide Komitee arvamus „Pakett „Vastutustundlikud ettevõtted” ”

(2012/C 277/17)

REGIOONIDE KOMITEE

- väljendab heameelt selle üle, et komisjon on seadnud sotsiaalmajanduse ja sotsiaalse innovatsiooni kesksele kohale oma strateegia „Euroopa 2020” juhtalgatuses „Innovaatiline liit”, üleeuroopalisel vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse foorumil ning ühtse turu aktis;
- on nõus sellega, et ettevõtjate sotsiaalse vastutuse strateegiline kontroll on nende konkurentsivõime seisukohast senisest tähtsam. Sellest võib olla kasu riskide ohjamise, kulude kokkuhoiu, kapitali hankimise, kliendisuhete, personalijuhtimise ja innovatsioonivalmiduse seisukohast. Sotsiaalsele vastutusele tähelepanu pöörates saavad ettevõtjad suurendada usaldust, mida töötajad, tarbijad ja kodanikud nende vastu tunnevad;
- suhtub positiivselt komisjoni üleskutsesse Euroopa ettevõtete juhtidele edendada tihedas koostöös avaliku sektori ja muude sidusrühmadega vastutustundlikku ettevõtlust üha enamates ELi ettevõtetes kooskõlas 2015. ja 2020. aastaks püstitatud selgete eesmärkidega;
- kutsub Euroopa Komisjoni üles pöörama senisest rohkem tähelepanu eri arengutasemetele ja Euroopa Liidus endiselt täheldatavatele piirkondlikele erinevustele. Liikmesriikide ning piirkondade ja linnade olukord strateegias „Euroopa 2020” määratletud viie eesmärgi osas, mis puudutavad tööhõivet, teadust ja innovatsiooni, kliimamuutusi ja energeetikat, haridust ja võitlust vaesuse vastu, varieerub märgatavalt ning kriis mõjutab neid erineva tugevusega;

Raportöör	Satu TIETARI (FI/ALDE), Säkylä vallavolikogu liige
Viitedokumendid	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa andmekaitseinspektorile vastutustundlike ettevõtete paketi kohta, mis hõlmab järgmist: <ul style="list-style-type: none"> — sissejuhatav teatis COM(2011) 685 final — ettepanek raamatupidamisdirektiivide läbivaatamiseks COM(2011) 684 final — ettepanek läbipaistvusdirektiivi läbivaatamiseks COM(2011) 683 final — teatis ettevõtja sotsiaalse vastutuse kohta COM(2011) 681 final — teatis sotsiaallettevõtluse algatuse kohta COM(2011) 682 final.

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on seadnud sotsiaalmajanduse ja sotsiaalse innovatsiooni keskele kohale oma strateegia „Euroopa 2020” juhtalgatuses „Innovaatiline liit”, üleeuroopalisel vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse foorumil ning ühtse turu aktis;

2. on nõus sellega, et ettevõtjate sotsiaalse vastutuse strateegiline kontroll on nende konkurentsivõime seisukohast senisest tähtsam. Sellest võib olla kasu riskide ohjamise, kulude kokkuhoiu, kapitali hankimise, kliendisuhete, personalijuhtimise ja innovatsioonivalmiduse seisukohast. Sotsiaalsele vastutusele tähelepanu pöörates saavad ettevõtjad suurendada usaldust, mida töötajad, tarbijad ja kodanikud nende vastu tunnevad;

3. suhtub positiivselt komisjoni üleskutsesse Euroopa ettevõtete juhtidele edendada tihedas koostöös avaliku sektori ja muude sidusrühmadega vastutustundlikku ettevõtlust üha enamates ELi ettevõtetes kooskõlas 2015. ja 2020. aastaks püstitatud selgete eesmärkidega;

4. pooldab komisjoni kavatsust mitte kehtestada kogu Euroopa territooriumile mõeldud sotsiaalse ettevõtluse tüüpdefiniitsiooni, mis oleks kõikidele asjaosalistele siduv ja viiks liiga range reguleerimiseni, ning toetab ettepanekut üldpõhimõtete kohta, et arvesse saaks võtta eri liikmesriikide poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid strateegiaid ning valmidusi. Keelekasutus ja terminoloogia peavad aga olema kõikides ELi riikides ühesugused;

5. suhtub positiivselt Euroopa Komisjoni võetud kohustusse ehitada üles tugev, konkurentsivõimeline ja säästvale arengule suunatud Euroopa, et aidata kaasa majanduse elavdamisele. Konkurentsivõimelise ja säästval arengul põhineva ettevõtluse toetamine on seatud keskele kohale⁽¹⁾ strateegias „Euroopa 2020”;

6. tuletab meelde, et konkurentsivõimet mõjutavad uued muutujad on seadnud küsimärgi alla Euroopa majanduse rolli maailmas ja et strateegiat „Euroopa 2020” tuleb jõuliselt toetada, et Euroopa majandus saavutaks taas oma positsiooni. Sotsiaalsel aspektil peab selles protsessis olema keskne roll kasvu hoogustajana;

7. rõhutab, et üleilmsetele väljakutsetele vastamiseks on tähtis ära kasutada Euroopa Liidu tasandi tegevusest saadavat lisandväärtust. Strateegia „Euroopa 2020” eesmärged suudetakse saavutada ainult liikmesriikide ressursside ühendamise ja sünergia loomisega;

8. pooldab üldise koostöö suurendamist ning piirkondade ja liikmesriikide vahelisi lepinguid kohustuste võtmiseks strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide täitmiseks;

9. kutsub Euroopa Komisjoni üles pöörama senisest rohkem tähelepanu eri arengutasemetele ja Euroopa Liidus endiselt täheledatavatele piirkondlikele erinevustele. Liikmesriikide ning piirkondade ja linnade olukord strateegias „Euroopa 2020” määratletud viie eesmärgi osas, mis puudutavad tööhõivet, teadust ja innovatsiooni, kliimamuutusi ja energeetikat, haridust ja võitlust vaesuse vastu, varieerub märgatavalt ning kriis mõjutab neid erineva tugevusega;

⁽¹⁾ COM(2010) 614 final.

10. pooldab vastutustundliku ettevõtluse toetamist ja tunnustamist turul, näiteks investeringutoetuste ja riigihangete kaudu. Toetus tuleks juhtida sidusrühmade suunas, pidades silmas töötajate suurt tähtsust ettevõtete arengus. Töötuse riskiga rühmadesse kuuluvate inimeste tööhõive suurendamist tuleks premeerida, et saavutada jälgendamiseefekt;

11. on rahul komisjoni ettepanekuga tunnustada avalikult meetmeid, mida ettevõtjad on sotsiaalse vastutuse alal rakendanud. EL võib aidata levitada häid tavasid, soodustada üksiteiselt õppimist ja innustada järjest suuremat hulka ettevõtjaid välja töötama oma strateegilist vaatenurka sotsiaalse vastutuse küsimustele;

12. palub Euroopa Komisjonil koostada õigusakt, mille kohaselt investeerimisfondid ja finantsasutused oleksid kohustatud teavitama oma kliente (kodanikke, ettevõtjaid, ametiasutusi jne) eetilistest või vastutustundlikest investeerimis põhimõtetest, mida nad rakendavad, või normidest ja reeglistikest, mida nad järgivad uudse eetilise väärtussüsteemi propageerimiseks;

13. pooldab sellise üleeuroopalise vahendi loomist, mis aitaks sotsiaallettevõtjatel rahastamist saada;

14. teeb ettepaneku, et Euroopa Komisjon ja Regioonide Komitee jälgiks ja hindaks regulaarselt uuenduste elluviimist ning sellest teavitamist. Ühiskonna ja keskkonnaga, sealhulgas kliimaga seotud asjaoludest teavitamine võib soodustada mitmesugustele arendusmeetmetele pühendumist, mis hõlbustab säästva arengu seisukohast oluliste riskide äratundmist;

15. mõistab, et sotsiaalse vastutuse arendamine nõuab ettevõtjalt uusi oskusi ning väärtuste ja käitumise muutmist. Liikmesriikide ülesanne võib olla oluline õppeasutuste innustamisel, et nad lisaksid teemaga seotud õppekavadesse ettevõtja sotsiaalse vastutuse, säästva arengu ja kodanikuvastutuse käsitluse, seda nii kesk- kui ka kõrgkoolides;

16. on rahul sellega, et algatuses on antud haridusele, sotsiaalsele teadlikkusele ja arendustegevuse tunnustamisele keskne roll ELi uues kasvumudelil, ja pooldab komisjoni mõtet juhendada ja rahastada haridusprojekte, mis toetavad sotsiaalset vastutust; usub, et sotsiaalsele ettevõtlusele suunatud mõtteviisi areng peaks algama hariduse kõige varasemates etappides. Selle tulemusena kujundatakse asjakohane teadlikkus inimkapitali rollist majanduses;

17. mõõnab, et tööstuse kui sellise mõiste on laienenud ja nn uuel võrgustikulisel tegevusel põhineva tööstuse tähtsus on kasvanud. Sotsiaalse vastutuse lisamine kõikidesse töötappidesse soodustab nende ettevõtjate arengut;

18. tõdeb, et sotsiaalse vastutuse laiendamine ettevõtluse valdkonda on otsustava tähtsusega proovikivi ELi inimõigustealase poliitika järjekindlamaks muutmisel;

19. tuletab meelde, et ÜRO juhtpõhimõtete senisest tõhusam järgimine aitab kaasa ELi eesmärkide saavutamisele inimõigustealastes üksikküsimustes ja peamistes töönormides, kaasa arvatud laste tööjõu kasutamine, vangide sunnitöö kasutamine, inimkaubandus, naiste ja meeste võrdõiguslikkus, diskrimineerimise puudumine, ühinemisvabadus ja kollektiivläbirääkimiste õigus;

20. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liit peaks investeerima meetmetesse, mille sotsiaal-majanduslik potentsiaal on kõige suurem, ja pooldab komisjoni kavatsust teha 2012. aastal koostööd ettevõtjate ja sidusrühmadega, et töötada ÜRO juhtpõhimõtete alusel välja inimõigustealaseid tegevusjuhiseid osale tegevusaladele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele;

21. tõdeb veel kord, et üks tähtsaim eesmärk peaks olema senisest vastutustundlikuma ja avatuma rahastamissüsteemi rajamine. Investorid peaksid kapitali suunamisel võtma arvesse ka muid kui hetkel kehtivaid majanduslikke tulusid. Vastutustundliku inimkapitalipoliitika mõju on konkurentsieelised pikas perspektiivis. Neid võib teisendada märkimisväärseks finantstuluks;

22. on seisukohal, et sotsiaalse vastutuse eesmärk peab olema selliste protsesside arendamine, mille abil saab kahanevaid ressursse hallata senisest tõhusamalt, vastutustundlikumalt ja läbipaistvamalt, ning sotsiaalse vastutuse alaste meetmete kasutamise suurendamine;

23. tuletab meelde, et rahvastiku areng ja uued tarbimismudelid on omavahel seotud. Arenenud riikide rahvastiku vananemine loob uusi vajadusi sotsiaalteenuste järele, kuid pakub ka võimalusi sotsiaalselt vastutustundlike ettevõtete asutamiseks;

24. teeb ettepaneku, et Euroopa Komisjon ja Regioonide Komitee otsiks eetilisi ja väärtuspõhiseid meetmeid, mis suurendaksid ettevõtjate motivatsiooni sotsiaalse vastutuse arendamiseks. See eeldab uusi oskusi ning väärtuste ja käitumise muutust;

25. soovib otsida stiimuleid, millega ettevõtjate sotsiaalse vastutuse arendamine toimiks vabatahtlikult ja ettevõtjate omal algatusel. Ettevõtjatele tuleks jätta paindlik võimalus teha uuendusi ja töötada välja oma oludega sobiv lähenemisviisi sotsiaalsele vastutusele ja see ei tohiks muutuda ettevõtjale tema suurust ja tegevusala arvesse võttes üle jõu käivaks. Tuleb tõdeda, et ettevõtja sotsiaalne vastutus soodustab ja toetab sotsiaalpartnerite dialoogi;

26. toetab konkreetsete, mõõdetavate meetmete kohalikul tasandil välja töötamist Euroopa eri piirkondades nii, et nende otsest ja kaudset mõju on võimalik näha ja jagada;

27. pooldab sellise tervikliku jätkusuutlikkuse mõistet, mis hõlmab tasakaalustatult majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnategureid. Tuleb innustada sotsiaalsete aspektide sidumist riigihanketegevusega, järgides ühtlasi ELi kehtivat õigusnormistikku (?);

28. rõhutab, kui oluline on tagada see, et liikmesriigid ja kõikide tasandite ametiasutused kasutaksid täielikult ära praeguste riigihankeid reguleerivates õigusaktides pakutavaid võimalusi arvestada hangetes sotsiaalse vastutuse kriteeriume. Siiski tuleb mikro- ja väikeste ettevõtjatele tagada võrdsed võimalused osaleda ja jätkusuutlik osalemine hankemenetluses;

29. tervitab Euroopa Komisjoni jõupingutusi viia riigihankeid käsitlevad õigusaktid paremini vastavusse kohalike vajadustega, ja palub Euroopa Parlamendil ja nõukogul jätkuvalt arvesse võtta neid ja VKEde vajadusi;

30. innustab otsima ettepanekuid selle kohta, milliste meetmetega saaks suurendada riigihankeid käsitlevate õigusaktide abil väiksemate, dünaamilisemate ja suurema sotsiaalse vastutustundega ettevõtjate võimalusi. Kvaliteedi ja töötingimustega seotud kriteeriume peaks olema võimalik rõhutada riigihankelepingute tegemisel eelkõige sotsiaal- ja tervishoiuteenuste valdkonnas;

31. nõuab seoses hankemenetlusega toetust partnerlussuhete ja võrgustike loomiseks. Hankemenetlus ei tohi olla liiga raske ja keerukas ega nõuda üle jõu käivat paberitööd. Peale selle tuleks vältida lõpptulemuseni pürgimist ainult võimalikult odavalt ja lühikese tähtajaga. Kõige olulisem on saavutada avalikkuse poolt oodatud kvalitatiivne tulemus;

Arendatavad uued tegevusmudelid ja kavandatud meetmed ühiskondlikult vastutustundliku ettevõtluse suurendamiseks:

Sotsiaalne vastutus kui konkurentsiegur

32. toetab meetmeid, mille abil ettevõtjad hoogustaksid sotsiaalsel vastutusel põhineva konkurentsivõimelise tegevuse, toodete ja teenuste arendamist. Tuleb ette valmistada ja läbi viia piirkondlike ettevõtjate ja töötajate oskuste ja nende arendamise ning mõõdetava eesmärgi kaardistamine ning parimate kogemuste jagamine;

Kasutajasõbralikkus tarbijale

33. leiab, et tarbijal peaks olema võimalus saada kergesti kätte teavet sotsiaalset vastutust arvesse võtvate ettevõtjate ja nende toodete kohta. Teave peaks olema kättesaadav kergesti kasutataval ja levitataval kujul;

34. rõhutab, et läbipaistvus ja tootmisprotsesside taustategurite avamine on sotsiaalse vastutuse kindlakstegemiseks oluline. Terminoloogia peab olema ühtne ja selge ning tarbijatel peaks olema võimalus anda tagasisidet;

Majanduslikud stiimulid tuleb esitada arusaadavalt

35. märgib, et kui sotsiaalse ettevõtlusega on seotud majanduslikke ja muid stiimuleid, tuleb need esitada arusaadavalt. Tegevuse eeldused peavad aga olema piisavalt vastutustundlikule tegevusele kutsuvad ja motiveerivad. Ka väiksematel ettevõtjatel peab olema tegelik võimalus tegutseda sotsiaallettevõtjana;

Koolitus, haridus

36. täheldab, et sotsiaallettevõtlusse ei ole koolituse valdkonnas piisavalt panustatud. Arengu takistuseks võib olla sotsiaallettevõtete juhtide ettevõtliku lähenemisviisi puudus. Seetõttu on oluline tulevikus arendada välja kahetine lähenemine sotsiaalmajandusele: praegune lähenemine koolituse raames ja tulevikule suunatud lähenemine kõrghariduse programmide raames. Nende teemade arvessevõtmine võimaldab personali asjakohaselt koolitada;

37. leiab, et arendus- ja koolitusmeetmeid tuleks kavandada koos rahastajatega. Niimoodi kaasataks sotsiaalselt vastutustundliku ettevõtja tegevuse arendamisse ka oskuste kapitali;

Riigihankeseaduste ajakohastamine

38. märgib, et avalike teenuste ja riigihangete menetlemisel on hind omandanud eriti suure osatähtsuse. Teenuste ja toodete ühekordsed hanked on suured, mis võib kõige väiksemad ettevõtjad kõrgema ühikuhinna tõttu hankemenetlusest välja jätta. Hangetes tuleks senisest paremini arvesse võtta säästva arengu aspekti. Lisaks tuleks ettevõtjaid koolitada ja juhendada pakku- muste tegemiseks;

Vastutustundliku ettevõtluse innustamine

39. on seisukohal, et ettevõtjate vastutustundlikule ettevõtlusele innustamisse tuleb kaasata eri valdkondade spetsialiste, kes annavad neile teavet mitmesuguste praktiliste aspektide kohta;

40. märgib, et lisaks tunnevad eelkõige paljud väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, et nende arvamust ei võeta uute eeskirjade ja määruste koostamisel kuulda. Ettevõtjatele tuleks luua võimalusi avaldada mõju ja hinnata eri meetmete mõjulist ning pakkuda paindlikke võimalusi, näiteks oma tegevuse rahastamiseks;

41. leiab, et tähtis on leida ka uudne viis ettevõtjate tõhususe, vastutustundlikkuse ja tegevuse läbipaistvuse arendamiseks, et lihtsustada rahastamise saamist;

(?) Sotsiaalne ostmine: juhend sotsiaalsete aspektide arvessevõtmiseks riigihangetes. Euroopa Komisjon, 2011.

42. juhib tähelepanu asjaolule, et sotsiaalmajandus annab juba praegu ELis tööd enam kui 11 miljonile töötajale, s.t kuuele protsendile kogu aktiivsest rahvastikust⁽³⁾. See hõlmab ühingud, millel on spetsiaalne juriidiline vorm (tulundusühingud, sihtasutused, mittetulundusühingud ja vastastikused ühingud) ja millest paljud püüdlevald eespool nimetatud eripära arvesse võttes sotsiaalsete eesmärkide poole, ning traditsiooniliste eraettevõtjate või äriühingute vormis tegutsevad sotsiaalettevõtjad;

43. rõhutab sotsiaalettevõtluse tunnustamise puudulikkust. Eri valdkondade ja eri riikide esindajad ei ole piisavalt võrgustunud ning see takistab heade tavade levitamist, partnerlussuhete loomist ja uute võimaluste tekkimist;

44. toonitab eriti seda, et siseturul vajatakse võimalikult suurt tööhõivet taotlevat uut kaasavat majanduskasvu;

45. palub järele mõelda, kas sotsiaalettevõtjate tähtsus majanduses võib olla oluline, kui sekkutakse nt avalikesse tootmisviisidesse. Sotsiaalettevõtlus võib toimida ühe lahendusmudelina avalike teenuste süsteemi uuendamisel, mis on tulevikus vältimatu;

46. soovib sotsiaalettevõtjate eripära arvessevõtmist, eelkõige seoses riigihangetega. See ei tohiks aga moonutada konkurentsi;

47. toetab komisjoni meetmeid üleeuroopalisel vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise foorumil⁽⁴⁾ ja ühtse turu aktis⁽⁵⁾, et oleks võimalik tugevdada territoriaalset ühtekuuluvust ja leida omapäraseid lahendusi sotsiaalsetele probleemidele, eelkõige vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks;

48. pooldab mõtet, mille kohaselt sotsiaalettevõtjad võiksid moodustada eraldi ettevõtjate rühma, kellel võiks olla oma ettevõtlusvorm ja kellel on ka muu eesmärk peale omanikele kasumi taotlemise. Sellel ettevõtjate rühmal oleksid aga oma piirkondlikud ja riigispetsiifilised rõhuasetused;

49. toetab komisjoni ettepanekut ühtsete põhimõtete koostamise kohta, et arvesse saaks võtta eri liikmesriikide poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid strateegiaid ning sotsiaalettevõtjate innovatsioonivalmidust;

⁽³⁾ CIRIEC (Rahvusvaheline riikliku, sotsiaal- ja ühistumajanduse uurimis- ja teabekeskus), „The Social Economy in European Union”, lk 48.

⁽⁴⁾ Euroopa Komisjoni teatis „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm: sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse Euroopa raamistik”, COM(2010) 758 final, 16.12.2010.

⁽⁵⁾ Euroopa Komisjoni teatis „Ühtse turu akt. Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks „Üheskoos uue majanduskasvu eest””, COM(2011) 206 final, 13.4.2011.

50. juhib tähelepanu sellele, et sotsiaalne vastutus ei ole väikeettevõtjate jaoks uus nähtus. Sotsiaalettevõtja funktsioone täidetakse ettevõtetes juba praegu, ilma et ettevõtjad seda ise teadvustaksid. Terminoloogia ja mõisted võivad olla ettevõtjatele võõrad. Mõistete tuntust tuleks suurendada, et neid osataks kasutada ettevõtlustegevuses ja selle õigesse suunda juhtimisel;

51. pooldab meetmeid, millega toetatakse sotsiaalettevõtluse tutvustamist ja valdkonna tuntuse suurendamist ning mõistmist. Teave sotsiaalettevõtjate kohta peaks olema kergemini ja kiiremini kättesaadav kogemuste ja heade tavade levitamiseks;

52. toetab sellise mitmekeelse elektroonilise teabevahetusfoorumiloomist, mis on mõeldud sotsiaalettevõtjatele, äriinkubatoritele ja -klastritele ning sotsiaalettevõtlust toetavatele investoritele, samuti teabe jagamise ja ELi programmidest toetuste saamise hõlbustamist. Platvormi loomisele peaksid eelnema konsultatsioonid asjast huvitatud rühmadega;

53. teeb ettepaneku luua kõik eeldused projektide rahastamise praktika ühtlustamiseks. Kui projekti rahastamist tuleb taotleda paljudelt erinevatelt rahastajatelt, ollakse sunnitud taotluste koostamiseks end kurssi viima nende erinevate rahastamisallikate reeglite ja juhustega, sest erinevates rahastamissüsteemides varieeruvad toetuse tüüp ja suurus sõltuvalt avaliku sektori poolsest rahastajast, projekti sisust ja siseriiklikest õigusaktidest. See piirab eelkõige vähete ressursidega varustatud väiksemate ettevõtjate võimalusi projektides osaleda. Tähelepanu tuleb pöörata ka ELi rahastamise täitmis-, tõlgendamis- ja rakendamistavadele;

54. pooldab selliste laialdaste tegevussuundade ja sihtprogrammide väljatöötamist, millega saab toetada sotsiaalettevõtjaid ja edendada sotsiaalset innovatsiooni. Neid meetmeid tuleb aga rakendada konkurentsi moonutamata;

55. juhib tähelepanu sellele, et sotsiaalettevõtjatel on raske leida rahastamist oma tegevuse arendamiseks. Kasumi ümberjaoamine või töö andmine teistest nõrgemal positsioonil olevatele inimestele jätavad võlausaldajatele või võimalikele investoritele sageli mulje, et sotsiaalettevõtjad on muudest ettevõtjatest riskialtimate ja vähem tasuvad;

56. toetab komisjoni välja pakutud meetmeid⁽⁶⁾, mille abil saaks era- ja avaliku sektori osapooli motiveerida investeerima rohkem nendesse ettevõtjatesse, seda kas kapitaliosaluse või laenude kaudu nii sotsiaalselt vastutustundlike investeringutega kui ka Euroopa vahendiga, millega toetatakse sotsiaalettevõtjate rahastamist;

⁽⁶⁾ COM(2011) 681 final.

57. toetab Euroopa tasandil õigusraamistiku koostamist uudsete, sotsiaalselt vastutustundlike investeerimisvahendite loomiseks;

58. taotleb, et kõik sotsiaalettevõtluse alal tegutsevad ettevõtjad ja sihtasutused saaksid tegutseda siseturul. Seetõttu tuleb vältida reeglite paljusust. Reeglid peavad olema kergesti omandatavad ja järgitavad;

59. pooldab Euroopa Investeerimisfondi meetmeid ⁽⁷⁾ võtta 2012. aastal kasutusele omakapitali rahastamise mehhanism (ESIEF ⁽⁸⁾) sellistesse fondidesse investeerimiseks, mille eesmärk on luua sotsiaalset mõju. Eriti raske on algusjärgu rahastamine;

60. teeb ettepaneku kaardistada uut sotsiaalettevõtluse investeerimisfondi ja kaaluda seda, kas sotsiaalettevõtluse käivitamiseks saaks rajada tegevusmudeli, millesse kaasatakse innovatsioonisüsteemi rahastavad asutused. Koos rahastamisega tuleb korraldada investeerimise ja äriuskustealane nõustamine ja juhendamine, sest ainuüksi rahastamisvormide mitmekesisus raskendab uutel väikeettevõtlusega tegelejatel rahastamisaotluste esitamist. Tegevuse kirjeldamise ja eesmärgi püstitamise keerukus tekitab rahastamise saamise probleeme;

61. soovib, et investeringute vastukaaluks peab siiski olema nende mõju täpne määratlemine ja vastutustundliku tegevuse eeldus;

62. püstitab sotsiaalettevõtluse arendamisel kvalitatiivseks eesmärgiks uute innovatsioonialgatuste ja uute ettevõtete loomise, mille abil saab vähendada pikaajalist tööpuudust ning luua uusi alalisi töökohti ja võrgustikke, eelkõige väikeettevõtjate vahel;

63. kutsub üles laiemalt välja selgitama, kas sotsiaalettevõtluse ja sellealase koolituse abil võivad tõrjutuse ohtu sattunud noored saada võimaluse tööd leida ning kas osalemine sotsiaalettevõtluses võib anda neile sissetuleku ja kogemused, mis aitavad neil pääseda töötute ridadest töötajate hulka;

64. palub pöörata tähelepanu võimalusele anda keskealiste oskuste kapitali ja varjatud teadmisi edasi noorematele põlvkondadele sotsiaalettevõtete asutamise kaudu. ELi majanduskriisi tõttu ähvardavad koondamised ja diskrimineerimine ka vanemat põlvkonda, kes on siiski veel kaua töövõimeline. ELi rahastamise abil tuleb toetada ka meistrite ja õpipoiste mudeli kasutamist sotsiaalettevõtluses. Teabe edastamine põlvkondade vahel loob olulist lisandväärtust, sest vanemad töötajad saavad edasi anda

suhtumist töösse ja kutseoskusi, noored aga värskeid ideid ja indu. Meistrite ja õpipoiste mudel töötab seega ka ümberpööratult;

65. toetab eakate teavitamise tõhustamist sotsiaalettevõtluse eelistest Euroopa aktiivsena vananemise aasta raames 2012. aastal;

66. soovib eesmärgistatud ja ettevõtja hetkeolukorraga sobivat ekspertjuhendamist, arendusteenuseid, koostööseminare ja teabekülastusi äriuskuste parandamiseks ning parima oskuste jagamiseks;

67. soovib piisavalt pika perspektiiviga tegevuse arendamist killustatud ja projektipõhise tegevuse asemel. Samm-sammult, selgete vahe-eesmärkidega üles ehitatud tegevus on tasuva äri tekkimise põhieeldus sotsiaalettevõtluses;

68. toetab tegevusalade piire ületavate partnerlussuhete rajamist nii valdkondade kui ka organisatsioonide vahel. Kes on need teised arendajad, kelle kaasamine on oluline või kes on tegevusse juba kaasatud? Aga muud ümberringi käimas olevad projektid, programmid ja võrgustikud, millega tervik ühendatakse või püütakse ühendada? Kuidas võivad võrgustikest kasu saada muud projektid/rahastajad/investorid?;

69. pooldab heade tavade ja kasutamiskõlblike mudelite kaardistamist koos sidusrühmadega. Euroopa sotsiaalettevõtjad tuleks kaardistada, nimekirja kanda ning teha kindlaks nende eripära, majanduslikud mudelid, majanduslik osatähtsus, piiriülene kasvupotentsiaal, juriidiliste tegevusvormide ja maksusüsteemide sisu ja alused. Nii saab ära kasutada olemasolevat teavet ja luua parimatele praktilistele kogemustele tuginedes kontseptuaalseid mudeleid;

Sotsiaalettevõtluse sertifitseerimisbaasi väljatöötamine

70. leiab, et ettevõtluse mitmekesistumisel ja erinevate ettevõtjate arvu kasvamisel vajab täpsustamist sotsiaalettevõtluse mõiste, et õiglased maksustamisviisid, pensionilahendused ja sotsiaalkindlustuskulud saaks korraldada sellisel viisil, mis soodustab ühiskonnas tööhõivet ja mitmesuguste ärivõimaluste arendamist;

71. soovib regionaalse tasandi sertifitseerimise üles ehitada teatud kriteeriumide kogumitele ja teha tihedat koostööd ning arendada partnerlussuhteid piirkondade vahel, arvestades vastutustundlike ettevõtete toetamisel nii tunnustuse sisu kui ka vormi osas spetsiifiliste piirkondlike aspektidega;

⁽⁷⁾ Euroopa Investeerimispanka grupp.

⁽⁸⁾ *European Social Investment and Entrepreneurship Fund* (ESIEF), millest investeeritaks 10–15 vahendisse eri liikmesriikides.

Koolitus, juhendamine ja mentorlus jätkuvaks arenguks

72. on seisukohal, et soodsa tegevuskeskkonna loomine sotsiaalmajanduses osalevatele sotsiaalettevõtjatele eeldab nende ettevõtete uudset juhtimist ja asjatundlikkust, mida saab luua kõrghariduse programmide muutmise, koolitamise ja süstemaatilise arendamise teel;

73. soovib kogemustest õppimist või meistrite ja õpipoiste lähenemisviisi ka ressursside tõhusa kasutamise võimaldamiseks. Teabe suurendamise oluliseks osateguriks on eelkõige juba pikka aega oma alal tegutsenud sotsiaalettevõtjate kogemuste kogumine ja jagamine;

Mudeliks muutmine ja korratavus

74. tuleb kaardistada, millisel määral oleks sotsiaalettevõtlu-sega tegelejate töö ja tegevus mudeliks muudetav ja levitatav ning kuidas saaks sellest luua ahvatleva tootmismudeli, mis innustaks investoreid arendustegevuses osalema ja tarbijaid ostma;

Noorte tõrjutuse ennetamine

75. leiab, et noorte ja teiste sotsiaalse tõrjutuse ohus olijate tööhõive ja heaolu suurendamiseks tuleks panustada, suurendades nende tegutsemisvõimalusi ja luues võimalusi sotsiaalettevõtlu-seks. Lihtsasti ligipääsetav nn tegevuskontseptsioon võiks anda laste ja noorte tõrjutuse ennetustööks eraldatavat raha uudsete teenuste väljatöötamiseks ja laiendamiseks. Peale selle tuleks noortele pakkuda võimalusi taotleda raha oma projektide ja tegevuse jaoks;

76. kutsub üles pöörama tähelepanu sellele, et börsiettevõtte ei saa tegutseda ilma, et kuuluks ühegi riigi järelevalve alla;

77. rõhutab vajadust kohandada programmi meetmed eelkõige mõjude hindamiseks;

78. pooldab paindlikkust majandusnäitajate avaldamissageduses ja -aegades väikestele ja keskmise suurusega emitentidele ning soovib, et avaldamise sagedus oleks otstarbekas;

79. toetab meetmeid, millega lihtsustatakse väikestelt ja keskmise suurusega emitentide finantsaruannete jutustavat osa;

80. soovib, et sotsiaalses innovatsiooni arutamisel pöörataks tähelepanu eriti diskrimineerimise kaotamisele ja soolisele võrdõiguslikkusele;

81. kutsub üles suhtuma positiivselt teabevahetuse ühtlustamise ja lihtsustamise. Börsiettevõtete majandusnäitajate kogumine kogu Euroopa Liidust on praegu vaevaline, sest

nendest andmetest huvitatud asutustel tuleb nende otsimiseks läbi vaadata 27 erinevat riigisest andmebaasi;

82. pooldab sellise majanduskeskkonna arendamist, mis soosib senisest rohkem loovust ja uuendusmeelsust ning suurendab usaldust ärimaailma vastu, vähendades halduskoormust ja takistusi, mis raskendavad eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tegevust;

83. toetab vastutustundlike ettevõtjate rolli laiendamist ühiskonnas ja sellise keskkonna arendamist, kus ettevõtjaid innustataks arendama sotsiaalsete mõjudega uuenduslikke ja majanduslikult tasuvaid projekte. Tegevus peab olema ettevõtjatele tasuv ja motiveeriv ning nende huve tuleb operatiivses tegevuses algusest peale arvesse võtta;

84. soovib sellega paralleelselt jälgida juhtalgatust „Innovaatiline liit”, mis edendab sotsiaalset innovatsiooni ja mis tähendab kodanikuühenduste ja sotsiaalettevõtjate loovuse kasutamist nõrgemal positsioonil olevate rühmade heaks ja selliste pakiliste sotsiaalsete vajaduste rahuldamiseks, mida turg või avalik võim ei ole rahuldanud, et vältida kattuvaid tegevusi;

85. pooldab raamatupidamisdirektiivi lihtsustamist, eriti väiksemate ettevõtjate kasuks. Raamatupidamisdirektiivid peaksid olema oma nõuete, näiteks avalikustamis- ja hindamisnõuete poolest ettevõtte suurust ja tegevusala arvestades mõistlikud ja õiglased;

86. on seisukohal, et lihtsamad raamatupidamisnõuded võivad soodustada ettevõtete asutamist ja ettevõtlust stimuleeriva ärikeskkonna teket. Regioonide Komiteel puuduvad ressursid raamatupidamisnõuete negatiivsete mõjude hindamiseks ning komitee teeb ettepaneku, et Euroopa Parlament korraldaks ulatusliku hindamise enne raamatupidamisdirektiivi jõustumist;

87. pooldab praeguste nõuete lihtsustamist, kuid siiski selliselt, et majandusaasta aruannete võrreldavus ja kasutuskõlblikkus jäävad alles;

88. soovib ühesuuruste ettevõtjate piirnormide ühtlustamist võrdlemise hõlbustamiseks ja toetab majandusnäitajate võrreldavust kogu Euroopa Liidus;

89. pooldab eesmärki kehtestada selliseid õigusakte, milles järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid, ja soovib tagada ühtlasi selle, et halduskoormus on sobivas vastavuses sellest saadava kasuga;

90. toetab ühtse turu akti⁽⁹⁾, millega püütakse lihtsustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tegutsemisolusid, sest need moodustavad üle 99 % Euroopa ettevõtetest. Euroopa väikeettevõtlusalgalgatuses „Small Business Act” (Kõigepealt mõtle väikestele) tunnistatakse vajadust võtta arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete erivajadusi ja jagada kõnealune ettevõtjate klass eri segmentideks. Peale selle tähendab põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” järgimine seda, et raamatupidamis-süsteemid on kohandatud vastavalt ettevõtja suurusele;

91. ärgitab tagama, et liikmesriigid ei esita tarbetuid lisanõudeid. See eesmärk saavutatakse kõige paremini kooskõlastatud ELi õigusaktide abil. Keskmise suurusega ja suurettevõtjate puhul on vaja suurendada raamatupidamisreeglite võrreldavust ELi tasandil, sest nende ettevõtjate tegevus on sageli üleliidulise haardega ja puudutab eri sidusrühmi kogu siseturul;

92. pooldab ettepanekut, millega G8 riigid kohustuvad soodustama läbipaistvust, kehtestades õigusakte, milles eeldatakse, et nafta-, maagaasi- ja mäetööstuse ettevõtted annavad oma riigi valitsusele aru tasutud väljamaksetest või edendavad seda soodustavaid vabatahtlikke standardeid. Euroopa Parlament on ühtlasi esitanud resolutsiooni⁽¹⁰⁾, milles korraldatakse tema toetust riigipõhistele aruandluskohustustele, eeskätt mäetööstuse puhul;

Lõpetuseks

93. peab prioriteetseks meetmeid, millega saame suunata, ärgitada ja aidata VKEsid lisama oma äritegevusse senisest rohkem sotsiaalseid ja sotsiaalse vastutusega seotud aspekte. Euroopa Liidus on ligi 24 miljonit väikest ja keskmise suurusega ettevõtjat. Euroopa Liidu tuleviku seisukohast on tähtis, kuidas me julgustame inimesi, eriti noori, uudele vastutustundlikule ettevõtlustegevusele;

94. leiab, et õigesti valitud meetmetega edendatakse uute ettevõtjate teket ja olemasolevate ettevõtjate arengut. Majanduspoliitilised meetmed tuleb suunata eelkõige võrgustikupõhiselt tegutsevate, sotsiaalselt vastutustundlike kasvuambitsioonidega, tööhõivet suurendavate ja üleilmastuvate ettevõtjate toetamiseks;

95. on seisukohal, et piirkondade arendamisega rajatakse tulevikku. Valitud eesmärkide ja tegutsemisviiside abil saab luua uut, hoida vana või püüda kohaneda keskkonna muutustega. Kõige olulisem on piirkondade võime arendada oma oskusi, kasutada ära oma tugevaid külgi, spetsialiseeruda ning võrgustuda piirkondlikult, üleriigiliselt ja rahvusvaheliselt;

96. soovib välja uurida jagatavate ettevõtlustoetuste toimivus ja otstarbekus, uuringu tulemuste põhjal aga teha vajalikke muudatusi ja rakendada meetmeid toetuskulude kokkuhoiuks. Võrgustikupõhist tegevust tuleb arendada nii, et see toetab piirkondade majanduspoliitikat tervikuna. Ühtlasi kasutatakse senisest tõhusamalt ära piirkondade potentsiaal, tugevad küljed ja võimalused. Kaardistamine võimaldab suurendada koostööd keskuste ja äärealade vahel. Lisaks tuleb tõhustada piirkondade koostööd, partnerlust ja võrgustumist;

97. märgib, et samuti tuleb täpselt kaalutleda, kas projektide ulatuse ja reeglite paljususe tõttu on projektide juhtideks nn projektiprofessionaalid, nagu näiteks kohalikud omavalitsused, ülikoolid, õppeasutused ja mitmesugused arendusettevõtted. Erilist tähelepanu tuleks pöörata väikeste ettevõtete võrdsetele võimalustele projektides osaleda. Väljakujunenud organisatsioonidel on kasutada rohkem ressursse keeruliste projektireeglite uurimiseks ja nõutavate aruannete koostamiseks, väiksematel ettevõtetel puuduvad selleks oskused ja võimalused. Ettevõtjate paindlikumad tegutsemisviisid võiksid siiski võimaldada projekte ellu viia väiksemate kuludega;

98. täheldab, et sotsialettevõtte ettevõtlusvorm on praegu liigendamata ja kui selle taga seisavad peamiselt „ametnikud” ja/või suuremad toimijad, näevad ettevõtjad sotsialettevõtlust pigem „hoolekandena” kui tegeliku ettevõtluse mootorina. Sel juhul peetakse nende tegevust võõraks või ettevõtlusele sobimatuks või peetakse neid üksteise konkurentideks, mitte paralleelseteks tegevusvormideks. Sellele tuleks sotsialettevõtluse arendamisel erilist tähelepanu pöörata;

99. leiab, et sotsialettevõtjate võimalustest teavitamist tuleks arendada ja teabe kättesaadavust lihtsustada. Suurimast portaalist peaksid lingid viima igapäevaste, vajalike andmete juurde. Andmed peaksid olema üksteisega lingitud ja nende jagamiseks tuleks kasutada tõhusat esitusviisi: teadaandeid ja tähtsate kogemuste jagamist ning pidevat värskendamist;

100. peab oluliseks leppida kokku võetavate meetmete tähtsuse järjekord. Tuleks otsida parimaid rakendatavaid meetmeid, tehnoloogiaid ja menetlusi, millega saab lahendada eri valdkondadega seotud probleeme. Need menetlused tuleks määratleda ja teha kasutatavaks võimalikult suurele hulgal inimestele;

101. leiab, et suurendada tuleb ettevõtlusega seotud üldist arendusvalmidust. Teabe lisamise oluliseks osateguriks on eelkõige selles valdkonnas juba tegutsevate ettevõtjate kogemuste kogumine ja jagamine. Euroopa territooriumil peab jätkuma tahet ehtsa Euroopa rajamiseks, kus iga oskaja on oluline ja kus igaihele püütakse leida tema oskusi arendav koht;

⁽⁹⁾ Raamatupidamisdirektiivide korrigeerimist soovitatakse komisjoni 2011. aasta aprillis esitatud teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu akt. Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks „Üheskoos uue majanduskasvu eest”, punkt 2.11, saadaval veebilehel: http://ec.europa.eu/internal_market/smact/docs/20110413-communication_en.pdf#page=2.

⁽¹⁰⁾ Resolutsioon INI/2010/2102.

102. peab eesmärgiks toetada uute kontseptsioonide sündi ja kiirendada uudsete lahenduste kasutuselevõttu. Katseprojektide abil saab turule tuua uusi lahendusi ja kogemustel põhinevat teavet õnnestumiste ja ebaõnnestumiste kohta. Valdkond saab juurde kvaliteetsemaid ja toimivamaid mudeleid ning andmeid sama kontseptsiooni toimivusest ja mõjust eri riikides ning nendega kaasnenud raskustest ja probleemidest;

103. märgib, et katseprojektide kaudu on võimalik tekitada uutmoodi huvi ettevõtluse vastu. Katsetamisvaldkondi on rohkesti ja katseprojektide kasutamine võimaldab hoida riskid etteantud raamides. Katseprojektide majanduslik ja teadmistealane toetamine alguses on tähtis, et nendest oleks võimalik kujundada tasuva äri kontseptsioone. Lisaks saavad need toimida õppeplatvormina enne uute rakenduste kasutuselevõttu;

104. soovib lõpetuseks otsida lahendusi eesmärgistatult ja pikemas perspektiivis, samm-sammult. Euroopas on vaja uutmoodi otsusekindlust majanduskasvu tekitamiseks ja see võib sündida ka sotsiaalselt vastutustundlikult ning samuti keskkonnapiirangute raames. Tõrjutuse vältimisel tuleb kaardistada meetmed, mis ulatuvad piisavalt kaugemale tulevikku. Tuleb vältida lühiajalisi ja projektipõhiseid tegevusi, millega ei kaasne selgeid tulevikuootusi. Innustame endiselt koostama üksikasjalikumaid ettepanekuid meetmete kohta ja aruandeid nii sotsiaalse vastutuse kui ka sotsiaallettevõtluse kohta, et mõjutada ühiskonna stabiilsust paremini. Kokkuvõttes on arendustöö väärtustamine, jagamine ja parimate eeskujude järgimine, olemasoleva teabe jagamine ja kordamine esmajärgulise tähtsusega. Kutsume üles kaardistama eesmäärke ja toetama edumeelset tegevust.

Brüssel, 19. juuli 2012

Regioonide Komitee
president

Mercedes BRESSO
